

HET MOOISTE VOGELOORD IN AMSTERDAM BEDREIGD.

R is in de laatste dagen veel gesproken en geschreven tot het behoud van twee bosschen, het Leuvenumsche en het Bloemendaalsche bosch. Zij toch worden bedreigd met geheelen ondergang en het zou ook mij zeer ter harte gaan, vooral voor 't eerste, als dit onder de bijl van den houthakker of in handen van speculeerende bouwondernemers zou vallen.

Het voorpleintje.
De boomen op den achtergrond zijn platanen.

Doch voor ons, Amsterdammers, hebben deze bosschen niet die groote waarde, omdat wij er te weinig naar toe kunnen gaan, maar gelukkig is er binnen de Hoofdstad nog een hoekje, dat weliswaar niet te vergelijken is met het Leuvenumsche bosch, maar dat ons toch eenigszins schadeloos stelt voor het gemis van een dergelijk bosch in onze onmiddellijke nabijheid. En dit plekje, dat door zijn natuurschoon *ver boven al* onze parken staat, wordt thans ook bedreigd, n.m. de *Voormalige* Oosterbegraafplaats.

Deze heeft eene oppervlakte van $\pm 5\frac{1}{4}$ H. A. en grenst aan een nog jong park.

Bij de behandeling der begroting voor 't jaar 1911, is door het Dagelijksch Bestuur der Gemeente eene som van f 15.000.—, uitgetrokken, om het plan tot toevoeging aan

het Oosterpark, waartoe reeds vroeger besloten was, uit te voeren. Om tot dit doel te geraken en om in overeenstemming te komen met het reeds bestaande park, zullen vele boomen en bijna al het struikgewas moeten vallen. Het gevolg hiervan zal natuurlijk zijn, dat alle vogels verdreven worden en uit Amsterdam voorgoed eene plaats verdwijnen zal, waar thans nog verschillende natuurbewonderaars komen, om hun blik in de levende natuur te verruimen.

Voor degenen, die nog niet hun aandacht gewijd hebben aan dit stukje

natuurschoon in de Hoofdstad, is eene korte beschrijving van het terrein zeker niet ondienstig.

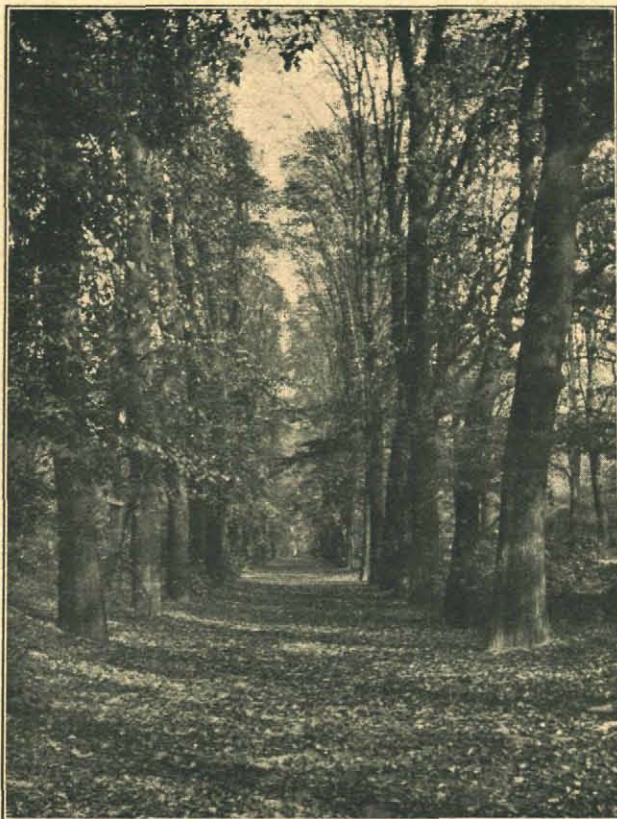
Het geheel wordt doorsneden door 7 lanen, waarvan twee in de lengte, welke door de 5 kortere lanen rechthoekig worden gekruist. Deze lanen zijn alleen reeds een bezoek overwaard. Zij toch worden gevormd door hoog opgekapte olmen, welke hoog boven den bezoeker hun takken tot een dicht bladerdak welfen.

Door dit stelsel van lanen wordt de geheele plaats in 18 vakken verdeeld, waarvan enkele door een heg zijn omgeven. Vooral deze heggen hebben voor den vogelvriend groote waarde. Zij bestaan hoofdzakelijk uit dicht tegen en met hun takken door elkaar gegroeide hulsten, met enkele smalle openingen, die hem in staat stellen de vogels gemakkelijk te observeeren zonder zelf gezien te worden. Men kan zelfs van plaats veranderen, zonder de vogels ook maar een oogenblik te verschrikken.

De vakken zijn afwisselend begroeid met taxus, esschen, onechte acacia's, buxus, rozen- en braamstruiken, enz. (Zie bijlage II). Om vele boomen en paaltjes slingert de klimop zijn dichtbebladerde takken en bedekt op verschillende plaatsen den grond, hierin geholpen door maagdepalm en

zevenblad. Dat in dit struweel prachtige nestgelegenheden zijn, en dat daarvan dan ook een druk gebruik wordt gemaakt, behoeft zeker geen betoog.

In het voorjaar van 1910 broedden hier o.m. Zanglijsters, Merels, Winterkoninkjes, Roodborsten, Fitis, Tjiftjafs, Zwartkopjes, Huis- en Ringmusschen en Houtduiven. In 1905 hebben zelfs een paar Nachtegalen getracht, hier te broeden, maar door verstoring van het nest zijn de vogels verjaagd en na dien tijd niet meer gezien. Maar ik vertrouw, dat, indien de straatjeugd en

Een der hoofdlanen.

ook de al te ijverige natuurbewonderende leerlingen der omliggende scholen voor middelbaar onderwijs en kweekscholen meer werden geweerd, de nachtegalen het misschien nog eens zouden wagen, hier te broeden en met hen nog vele andere vogels.

Door het groote aantal rijkelijk vruchtdragende boomen en heesters, als vlier, taxus, esch, klimop en hulst en doordat op vele plaatsen de afgeval-

Langs den zoom.

bladeren blijven liggen is hier voor de vogels van den nazomer af tot de lente steeds voedsel te vinden. En in de lente en den zomer is hier door de aanwezigheid van het groote aantal insecten en zaden van kruidachtige planten ook geen gebrek aan voedsel.

Hieruit volgt tevens, dat daar ook wel iets voor den entomoloog en den botanist is te doen. Immers gedurende de zomermaanden ziet men hier vele mooie dag- en nachtvlinders, de laatste veelal rustende tegen stammen van boomen of aan den onderkant van de bladeren van den klimop e. d. Ook vele hommels en wilde bijtjes hebben hier hunne nesten.

Over de kruidachtige planten, welke hier zijn te vinden wil ik thans niet uitweiden, maar ik verwijs naar bijlage II b. waarin de planten, die de laatste twee jaren zijn gevonden, worden genoemd.

Maar niet alleen voor den liefhebber van de hoogere

planten is hier veel te vinden, ook voor hen, die zich meer voelen aangetrokken tot de niet bloeiende, dus sporenvormende planten, ligt hier een ruim arbeidsveld.

Vele soorten paddenstoelen als champignon, winterzwam, stinkzwam, e. a worden hier gevonden, alsmede varens, paardestaarten en mossen. Het is hier ook de eenige plaats, waar ik de lichtreflectie bij *Mnium*-soorten duidelijk heb waargenomen. (Zie *D. L. N.* Deel XIV, afl. 9, blz. 163).

Na lezing van het bovenstaande zal menige natuurliefhebber met schrijver dezes betreuren, dat dit hoekje natuur groote kans heeft te verdwijnen. Onwillekeurig vraagt hij zich af, of hiervoor niet evengoed als voor het behoud van het Leuvenumsche en Bloemendaalsche bosch pogingen moeten aangewend worden tot behoud der boomen, van het struikgewas en de begroeiingen. (Natuurlijk zou alles wat aan de oude bestemming dezer plaats herinnert moeten verdwijnen). Temeer omdat misschien de kosten niet zooveel meer, ja misschien zelfs minder zullen bedragen dan thans aangevraagd wordt.

Het vogelveld.

Is hier geen werk aan den winkel voor onze Amsterdamsche Natuurhistorici?

Bijlage I.

**LIJST DER VOGELS, WAARGENOMEN OP DE „OUDE OOSTER”
IN HET TIJDVAK NAJAAR 1909—OCTOBER 1910.**

Zanglijster, zwarte lijster, groote lijster, koperwiek, spreeuw, roodborst, roodstaartje, zwartkopje, heggemus, vink, keep, groenvink, tjiftjaf, fitis, spotvogel, vliegenvanger, wielewaal, geelgors, winterkoninkje, goudhaantje, koolmees, pimpelmees, zwartkopmees, zwarte mees, huismusc'h, ringmusch, boomkruiper, blauwspecht, bonte specht, groote gele kwikstaart, witte kwikstaart, kraai, bonte kraai, vlaamsche gaai, houtduif.

Bijlage II.

FLORA DER „OUDE OOSTER”.

Om niet te uitgebreid te worden is alleen nu en dan van den Latijnschen naam gebruik gemaakt, om duidelijker te zijn of om verwarring te voorkomen. Vele geslachten, welke door meerdere soorten worden vertegenwoordigd, zijn met een * gemerkt.

a. Boomen en heesters. Abeel, acacia (*Robinia Pseudacacia*), aucuba, beuk, boerenjasmijn, braam, buksboompje, cypres, esch, eschdoorn, kleine eschdoorn, bontbladige berg-eschdoorn, hult, hemelboom, iep, (*Ulmus major*), klimop, liguster, maagdepalm, plataan, *populier, rhododendron, *roos, *taxus, thuja, *wilg.

b. Kruiden. Reuzen-balsemien, berg-basterdwederik, bereklauw, Perzische-bereklauw, Japansche-boekweit, boschzandkruid, boterbloem, scherpe-boterbloem, brandnetel, kleine-

brandnetel, voorjaars-crocus, *distel, witte-doovenetel, paarse-doovenetel, gevlekte-doovenetel, duizendblad, gamander-eereprijs, klimop-eereprijs, ganzebloem, *ganzevoet, *grassen, heggewinde, rankende-helmbloem, *hennepnetel, herderstaschje, herfstpaardebloem, klein-hoefblad, hondsdrif, hondspeterselie, *kamille, *klaver, kleine-klaproos, gele-klaverzuring, koekoeksbloem (*Melandryum*), kraailook, *kruiskruid, lelietje van dalen, gele-lisch, look zonder look, madeliefje, malve, *melkdistel, mennistezusje, *muur (*Stellaria*), muurleeuwenbek, nagelkruid, *ooievaarsbek, paardebloem, perzikkruid, pijpkruid, *raket, reigersbek, schapenzuring, smeewortel, speenkruid, klein-taschjeskruid (*Teesdalia*), teunisbloem, veldkers, kleine-veldkers, vergeet-mij-niet, welriekend-viooltje, driekleurig-viooltje, *walstroo, *weegbree, zeepkruid, zevenblad, zilverschoon, zwaluwtong, *zuring, zwarte nachtschade.

c. *Sporeplanten*. Zwammen, korstmossen, levermossen, bladmossen, varens, paardestaarten.

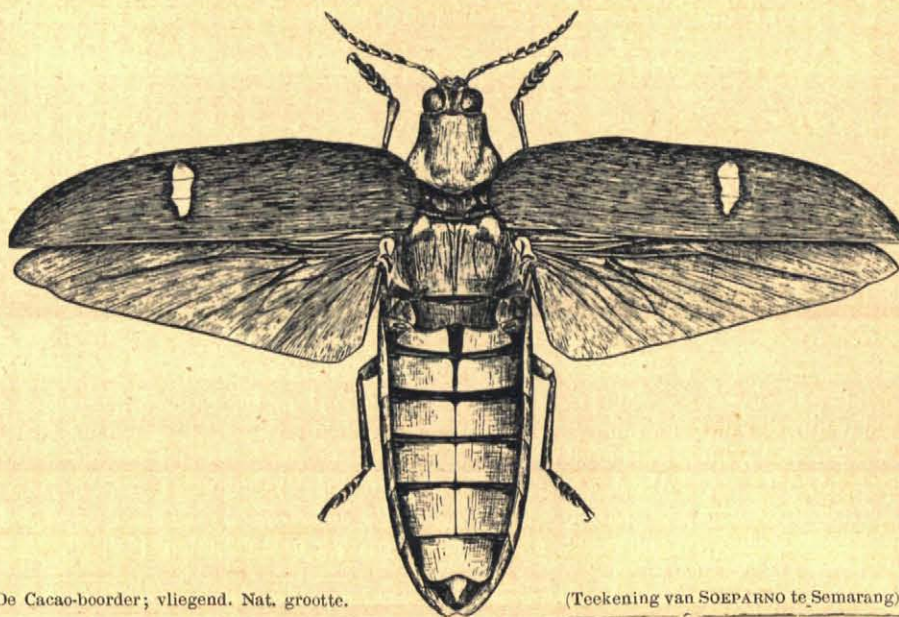
FRED. QUENÉ.

EEN LASTIGE GAST IN DE CACAOBOOMEN.

Catoxantha bicolor F., een kever en een reusachtig borende larve.

IT stukje is meer bedoeld als een kort bijschrift voor een viertal tekeningen door een Javaanse tekenaar, Soeparno, gemaakt. De verschillende ontwikkelingsstadia van de kever zijn met zo vaste hand en zo natuurgetrouw afgebeeld door een eenvoudige Javaanse bediende, die slechts weinig opleiding heeft gehad, dat het mij de moeite waard leek, deze tekening niet eenvoudig in portefeuille te houden.

De Cacao-boorder; vliegend. Nat. grootte.

(Teekening van SOEPARNO te Semarang).